

Työ- ja tasa-arvo-osasto
Neuvotteleva virkamies Ismo Suksi

9.10.2019

19-504

Kuulemistilaisuus 11.10.2019 klo 11.00; Työelämä- ja tasa-arvovaliokunta

Työsuojelu ja työhyvinvointi

Pyydettyä asiantuntijalausuntona sosiaali- ja terveysministeriön työ- ja tasa-arvo-osasto esittää hallituksen esityksestä valtion talousarvioksi vuodelle 2020 (HE 29/2019 vp.) ja valtioneuvoston selonteosta julkisen talouden suunnitelmaksi vuosille 2020-2023 (VNS 2/2019 vp.) työsuojelun ja työhyvinvoinnin osalta seuraavaa.

Työn ja työhyvinvoinnin kehittämisohjelma

Pääministeri Rinteen hallituksen tavoitteena on työllisyysasteen nosto 75 prosenttiin. Tavoitteeseen pääsemiseksi on vaikutettava työpaikkojen ja työn tuottavuuden kasvuun sekä työmarkkinoiden kohtaannon parantamiseen ja osaavan työvoiman saatavuuteen. Tuottavuuden kasvaessa syntyy uusia työpaikkoja ja työtehtäviä. Tuottavuuden kasvu puolestaan edellyttää toimintatapojen uudistamista, teknologioiden hyödyntämistä ja innovaatioita. Valtaosa tästä työstä tehdään työpaikoilla. Johtamisen, toimintatapojen ja liiketoimintaosaamisen uudistamisen avulla on mahdollista saavuttaa kilpailukykyä ja kilpailuetua osaavien ja hyvinvoivien ihmisten kautta. Työhyvinvointi, työn turvallisuus ja vetovoimaisuus lisäävät tuottavuutta ja kilpailukykyä ja vähentävät menetetyn työpanoksen kustannuksia sekä pidentävät työuria. Panostamalla hyvään johtamiseen, oppimiseen ja uudistumiskykyyn voidaan parantaa myös työelämän laatua, työhyvinvointia ja tuottavuutta.

Pääministeri Rinteen hallitusohjelman mukaan *"Käynnistetään työpaikkojen tueksi monivuotinen kansallinen työn ja työhyvinvoinnin kehittämisohjelma vauhdittamaan toimintatapojen uudistamista ja uuden teknologian hyödyntämistä. Ohjelman tavoitteena on vahvistaa yhteistoimintaan ja luottamukseen perustuvaa työkulttuuria Suomen kilpailuvahvuutena, nostaa Suomi digiaikakauden johtavaksi työelämäinnovaatioiden kehittäjäksi ja työhyvinvointi Suomessa maailman parhaaksi vuoteen 2030 mennessä."*

Ohjelman kohderyhmänä kirjauksen mukaisesti ovat työntekijät, työnantajat, työyhteisöt ja niiden muodostamat verkostot ja se toteutetaan kolmikantaisesti aiempien työelämän kehittämisohjelmien kokemuksia hyödyntäen. Hallitusohjelmassa mainitaan, että osana työn ja työhyvinvoinnin kehittämisohjelmaa toteutetaan työn, terveyden ja työkyvyn tutkimus- ja kehittämisohjelma.

Hallituksen esityksessä esitetään Työterveyslaitoksen momentille lisäystä 1 milj. € työelämän ja työhyvinvoinnin kehittämisohjelmaa varten vuodelle 2020. Ohjelman myöhemmästä rahoituksesta tultaneen päättämään kehysriihessä ja tulevien vuosien talousarvio käsittelyissä.

Tuloksellisella työelämän kehittämisellä on Suomessa pitkä perinne. Aiempaan verrattuna nyt erityisenä haasteena on hyvin nopeatempoiseen muutokseen vastaaminen. Toimintaympäristöissä tapahtuvat muutokset, mm. digitalisaation eteneminen, ilmastonmuutos, väestön ikääntyminen, ja työn murros edellyttävät proaktiivisuutta ja uudistumiskykyä niin organisaatioilta, tiimeiltä kuin työntekijöiltäkin. Tavoitteena on työelämää myllertävien muutosten ymmärtäminen, jotta työelämään

Postiosoite
Postadress
Postal Address
Sosiaali- ja terveysministeriö

Käyntiosoite
Besöksadress
Office
Meritullinkatu 8

Puhelin
Telefon
Telephone
0295 16001

Faksi
Fax
Fax
02951 63415

s-posti, internet
e-post, internet
e-mail, internet
kirjaamo@stm.fi

PL 33
00023 Valtioneuvosto

Helsinki

+358 295 16001

+358 2951 63415

stm.fi

voidaan vaikuttaa, esimerkiksi digitalisaation mahdollisuuksia voidaan käyttää hyväksi ja kehittää työelämää innovatiivisesti ja ihmislähtöisesti.

Työn ja työhyvinvoinnin kehittämisohjelmalla on yhteys osatyökykyisten työkykyohjelmaan sekä kansalliseen mielenterveysstrategiaan. Työn ja työhyvinvoinnin kehittämisohjelmassa painopiste on ennaltaehkäisevissä työelämän toimissa.

Työsuojeluvalvonta

Työsuojeluvalvonnan nykyresursseja esitetään lisättäväksi 1,5 milj. eurolla ensi vuonna työturvallisuuden, harmaan talouden torjunnan, palvelussuhteenehtojen sekä ulkomaalaisen työvoiman valvonnan tehostamiseksi. Kyseessä on pysyvä lisäys nykyiseen toimintameno- ja -tuloon (24,7 milj. euro). Lisääntyneillä resursseilla lisätään työsuojeluviranomaisen työpaikkavalvontaa, kehitetään valvontaprosesseja ja -menetelmiä sekä tehostetaan viranomaisyhteistyötä. Työsuojeluviranomaisen valvonnassa kertynyttä tietoa hyödynnetään riskiperusteisen valvonnan kohdentamisessa.

Työsuojeluvalvonnalla on keskeinen rooli työn murroksen haasteisiin ja työelämän kehittämiseen liittyvien tavoitteiden toteuttamisessa. Työelämää koskevat lainsäädäntömuutokset mm. työaikalain muutokset sekä työsuojeluviranomaisen toimivaltuuksien lisääminen sisäilmaongelmiin puuttumiseksi vaikuttavat työsuojeluviranomaisen tehtäviin.